

Implementacija benčmarkinga u Federaciji Bosne i Hercegovine putem DCM platforme

PITANJA I ODGOVORI

1. Šta je Benčmarking vodovodnih preduzeća?

Benčmarking je program prikupljanje podataka preduzeća za vodosnabdjevanje i odvodnju i njihovog korištenja za potrebe poređenja učinkovitosti, te razmjeni znanja i informacija putem Danubis platforme. Cilj programa je doprinos povećanju operativne i finansijske učinkovitosti lokalne samouprave i vodovodnih preduzeća u Federaciji BiH kroz podržavanje njihovog učešća u prikupljanju podataka i usporedbi poslovanja i dijeljenja informacija u sklopu DANUBIS platforme.

2. Šta je to DANUBIS platforma?

Danubis platforma je web aplikacija za prikupljanje i upravljanje podacima preduzeća nadležnih za vodosnabdjevanje. Aplikacija se odnosi na države koje pripadaju slivu rijeke Dunav. Pomoću ove platforme se prikupljeni podaci lako unose, gdje se u konačnici dobije širok spektar informacija. Trenutno ova aplikacija ima 11 hiljada korisnika. Platformu možete pogledati na: www.danubis-dcm.org

3. Benefiti Benčmarkinga vodovodnih preduzeća?

Benčmarking program pruža mogućnost usporedbe učinkovitosti između lokalnih ili međunarodnih vodovodnih preduzeća i razmjeni dobrih praksi. Program pruža sortiranje ispravno prikupljenih podataka o indikatorima učinkovitosti koji su preduslov za uspješnu saradnju preduzeća s relevantnim vladinim institucijama, donatorima, razvojnim i komercijalnim bankama, međunarodnim organizacijama i organizacijama civilnog društva.

4. Podrška projektu?

Uz podršku i pod pokroviteljstvom Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Savez općina i gradova FBiH (SOGFBiH), Udruga poslodavaca komunalne privrede u BiH (UPKP), Udruženje Vodovoda Republike Srpske i Međunarodno udruženje vodovoda u slivu rijeke Dunav (IAWD) su 2017. godine potpisali Memorandum o saradnji sa ciljem uspostave sistema za upravljanje DANUBIS DCM platformom za Bosnu i Hercegovinu.

Ove aktivnosti su podržane Projektom općinskog okolišnog i ekonomskog upravljanja (MEG) koji je dio Programa saradnje Švicarske u Bosni i Hercegovini (BiH), u domenu Lokalne uprave i općinskih usluga, a realizira ga Razvojni program Ujedinjenih nacija u BiH (UNDP).

5. Šta tačno predstavlja priključak na vodovodnu mrežu?

Kod najvećeg broja vodovodnih preduzeća priključak na vodovodnu mrežu predstavlja mjerno mjesto (vodomjer) do kojeg je definisana nadležnost vodovodnog preduzeća, dok nakon vodomjera nadležnost za liniju priključka preuzima korisnik/komitent.

6. Šta tačno predstavlja priključak na kanalizacionu mrežu?

Priključak na kanalizacionu mrežu predstavlja mjesto upajanja na kanalizacioni sistem u nadležnosti komunalnog preduzeća.

7. Koja je razlika između priključka na vodovodnu/kanalizacionu mrežu i korisnika usluge?

Kod većine komunalnih preduzeća priključak predstavlja vodomjerno mjesto, dok broj korisnika/komitenata predstavlja broj izdatih računa preduzeća..

8. Kako definisati broj priključaka u stambenoj zgradi sa zajedničkom potrošnjom?

Kod stambenih zgrada sa zajedničkim mjerenjem kod najvećeg broja komunalnih preduzeća imamo situaciju da se na jednom priključku nalazi više korisnika/komitenata, dok kod zgrada sa individualnim vodomjerima imamo isti broj priključaka i korisnika/komitenata.

9. Kako definisati korisnike priključene na osnovu „procenta“?

Kod pojedinih komunalnih preduzeća, u situacijama kada nije moguće fizički razdvojiti priključene korisnike, primjenjuje se izdavanje računa prema procentu (tačnije dijeli se dva ili više korisnika prema procentu potrošnje).

10. Šta predstavlja zahvaćena, a šta proizvedena voda?

Zahvaćena voda predstavlja zbir svih zahvata vode sa kojih preduzeće zahvata vodu sa ciljem proizvodnje iste (zahvat se mjeri mjeračima protoka na izvorištima vode). Proizvedena voda predstavlja ukupnu količinu tretirane vode pripremljene za ulaz u tranzitne cjevovode ili direktno u distributivni sistem.

11. Kako definisati neoprihodovanu vodu?

Neoprihodovana voda (NRW) predstavlja svu vodu koju komunalno preduzeće nije fakturisalo, tačnije razliku između proizvedene i fakturisane vode.

12. Koja je razlika između neoprihodovane vode i stvarnog gubitka?

Razlika između neoprihodovane vode i stvarnog gubitka jeste da stvarni gubitak ulazi u zbir neoprihodovane vode, te je čini zajedno sa prividnim gubicima (neoprihodovana voda većinom je veća od stvarnog gubitka).

13. Kako odrediti prividne gubitke?

Prividni gubici predstavljaju nefakturisanu ovlaštenu potrošnju, neovlaštenu potrošnju i netačnosti pri mjerenju. Najlakše ih je odrediti mjerenjem. Tamo gdje mjerenje nije moguće prividni gubici se određuju procentualno.

14. Kako odrediti cijenu priključka na vodovodnu mrežu s obzirom da preduzeće ima priključke sa različitim promjerima vodomjera?

Cijena priključka na vodovodnu mrežu definisana je internim aktima komunalnog preduzeća, u situaciji kada imamo više promjera priključka, za prosječnu cijenu priključka uzima se najčešći profil koji se koristi u komunalnom preduzeću.

15. Kako odrediti cijenu priključka na kanalizacionu mrežu?

Cijena priključka na kanalizacionu mrežu definisana je internim aktima komunalnog preduzeća.

16. Kako izvršiti podjelu zaposlenih u slučaju kombinovanih preduzeća?

Podjelu zaposlenih u slučaju kombinovanog preduzeća najbolje je jasno definisati. Tamo gdje nije moguće definisanje tačne podjele radnika na dijelove kombinovanog preduzeća, takvu podjelu možemo izvršiti procentualno.

17. Kako posmatrati zaposlenike zajedničkih službi preduzeća?

Zaposlenike zajedničkih službi preduzeća nije moguće fizički podijeliti na vodovod-kanalizaciju ili ostale dijelove kombinovanog preduzeća. Zaposlenike zajedničkih službi procentualno dodjeljujemo u omjeru procjenjenih poslova koje obavljaju za pojedine djelatnosti preduzeća.

18. Šta su to troškovni centri?

Troškovni centri predstavljaju segmente preduzeća na koja se dijele troškovi preduzeća. Preduzeće može biti podjeljeno u 2 ili više troškovnih centara.

19. Kako podijeliti troškove u slučaju kada nisu definisani troškovni centri?

Najbolji način podjele troškova jeste prema troškovnim centrima. Kada troškovni centri nisu definisani, podjela troškova se vrši procentualno prema procjenama.

20. Kako podijeliti troškove ostalih usluga koje nisu obuhvaćeni definisanim troškovnim centrima?

Kada imamo definisane troškovne centre, ali imamo i ostale usluge koje nisu obuhvaćene troškovnim centrima potrebno je izvršiti procentualnu podjelu prema realnoj procjeni ostalih troškova.

21. Šta predstavlja amortizacija osnovnih sredstava?

Amortizacija osnovnih sredstava predstavlja postepeno trošenje sredstava tokom vijeka njihovog korištenja.

22. Kako podijeliti amortizaciju na vodosnabdijevanje i kanalizaciju?

Najveći broj komunalnih preduzeća vrši procentualnu podjelu amortizacije na sektore vodosnabdijevanja i odvodnje otpadnih voda.

23. Šta predstavljaju potraživanja na kraju godine, a šta ukupni dug za usluge?

Potraživanja na kraju godine predstavljaju ukupna dugovanja korisnika nastala u proteklih godinu dana. Ukupni dug za usluge predstavlja dugovanja komitenata za usluge nastala bilo kada.

24. Kako odrediti količinu prikupljenih otpadnih voda u slučaju da nema tačnog mjerenja?

Najbolji način za određivanje količine prikupljenih otpadnih voda jeste tačnim mjerenjima. U slučaju da mjerenje nije moguće, količinu prikupljenih otpadnih voda je moguće obračunati procentualno

25. Šta predstavlja primarni tretman otpadnih voda?

Primarni tretman otpadnih voda predstavlja uklanjanje čvrstih materija taloženjem i/ili flotacijom.

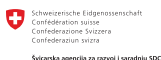
26. Šta predstavlja zakonski broj testova kvaliteta vode?

Zakonski broj minimalno odrađenih testova kvaliteta vode je propisan zakonskim normama, te svako komunalno preduzeće mora uraditi minimalno zakonski broj testova kvalitete vode ili više.

27. Koji su zakonski rokovi za baždarenje/kalibraciju vodovodnih brojila?

Zakonom o mjeriteljstvu FBiH definisan je zakonski rok od pet godina, u kojem vodomjer mora biti baždaren. Ovaj rok je definisan za sva komunalna preduzeća na prostoru FBiH.

Podržano od:

Svicarska agencija za razvoj i saradnju SDC

WORLD BANK GROUP
Water